

Advarer mot svensk oppskrift

ILL.FOTO: TORFINN BEKKELUND/SAMFOTO/NTB SCANPIX

Verdivalg: – Erna Solberg har slått fast at «Høyres mål er et helt annerledes samfunn». Hvordan kommer Norge til å se ut etter noen år med Høyrestyre? Vi trenger ingen glasskule, svaret finnes i Sverige, mener Wegard Harsvik, leder av samfunnsavdelinga i Fagforbundet. Harsvik er nå aktuell med boka Blåkopi.

Side 4-5

For fleksibilitet

Fra tid til annen dukker nye forslag til turnus opp. Er Fagforbundet stivbeinte og sier nei til alle ønsker – eller finnes det fleksibilitet innenfor lovverket? Hva mener Fagforbundet egentlig?

Side 2

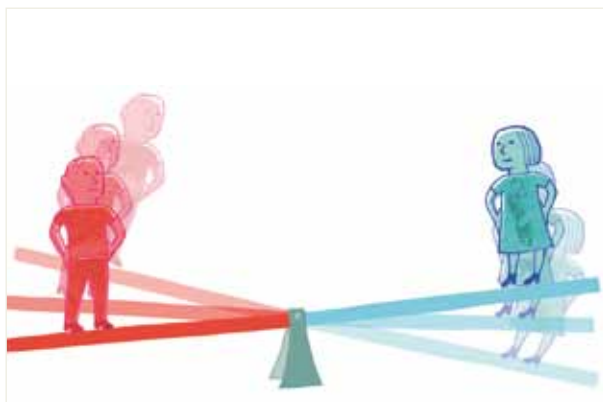

FOTO: SISSEL HJELME

Ikke regjeringsskifte

Fagforbundet vil være med på å påvirke samfunnsutviklingen. – Da gjelder det å få gjenvalgt denne regjeringen. Det er enklere med noen som jobber med oss og ikke mot oss, mener Jan Davidsen.

Side 3

ILLUSTRASJON: TRUDE TIENS VOLD

Farlig konkurranse

Bussbransjen er en bransje som flere hevder har blitt ødelagt av konkurranseutsetting og privatisering. Konsekvensene kan bli dramatiske når alt dreier seg om å tjene og spare penger.

Side 8

FOTO: OLE ÅSHEIM

NYHET

Au Pair Center åpnet i Oslo

Norsk Folkehjelp og Fagforbundet har åpnet Au Pair Center i Oslo. Senteret skal være et samlingssted hvor au pairer og vertsfamilier kan komme med små og store problemer.

Senteret tilbyr juridisk hjelp til au pairer, og gir personlig rådgiving både til vertsfamilier og au pairer som møter utfordringer i det daglige, eller har spørsmål rundt regelverk. Retningslinjene til Utlendingsdirektoratet slår klart fast at au pairer ikke skal brukes som hushjelper eller dagammaer. Hovedformålet er – og skal være – kulturutveksling.

Stiller med jurister

– Fagforbundet har arbeidet for å bedre au parenes rettigheter i mange år. Vårt viktigste bidrag til Au Pair Centeret er å stille med våre jurister og vår kunnskap om arbeidsrettslige spørsmål. Det er vi nå i gang med, og vi har allerede blitt rådført i flere saker, forteller Gerd Eva Volden fra Arbeidsutvalget i Fagforbundet. Henvendelsene kommer fra hele landet, og antall saker har allerede økt fra tre i uka, til fem.

Eksempler på saker er ikke betalt lønn, dårlig behandling fra vertsfamilie og vertsfamiliens barn, skattespørsmål og en sak om fysisk vold. Den blir politianmeldt. Vertsfamiliene vil også gjerne ha råd om hvordan de skaffer au pair.

Informasjonsmøte i mars

Fagforbundet har syv kompetansesentre som stilles til rådighet for informasjons- og rådgivningsarbeid.

Au Pair Center
kontaktinformasjon

Telefon: 454 02 021
E-post: aupair@npaid.org
Adresse: Keysersgate 15, Oslo

Telefontid:
mandag til fredag kl. 9.00 – 15.00

Åpningstider:
tirsdager: 10.00 – 12.00
torsdager: 17.00 – 20.00
fredager: 10.00 – 12.00

– Planen er å arrangere egne informasjonsmøter for au pairer og vertsfamilier i Trondheim, Bergen, Skien, Stavanger og Tromsø. I tillegg har vi faste, bemannede kontorer i alle fylker, og fagforeninger og tillitsvalgte i alle kommuner som vil kunne bidra i dette arbeidet, sier Volden.

Det første informasjonsmøtet vil bli holdt i Oslo i mars. Da starter også senteret med kafé en gang i uka, der alle au pairer som ønsker det kan treffes til sosi-

FOTO: MARIANNE BILLING

Åpning: Gerd Eva Volden fra Arbeidsutvalget sa at Fagforbundet har jobbet i mange år med au parenes rettigheter.

alt samvær. Au Pair Center har også egen nettside og facebookside med informasjon og aktuelle nyheter for alle som har spørsmål rundt det å være eller å ha au pair.

Initiativet til et Au Pair Center kommer fra Justisdepartementet via Utlendingsdirektoratet (UDI), som forvalter ordningen. Det er Norsk Folkehjelp og Fagforbundet som er ansvarlig for den daglige driften.

MARIANNE BILLING

Ulike turnusforslag dukker stadig opp

I Sunndal kommune er turnus et hett diskusjonstema. En prosjektgruppe har foreslått 12-timers helgevakter i pleie- og omsorgstjenesten. Tiltaket er et forsøk på å få til flere heltidsstillinger.

ILL. FOTO: SISSEL HJELME

Sissel Bjørnhjell, hovedtillitsvalgt i Fagforbundet, forteller at Fagforbundet var med i prosjektgruppa som la fram rapporten til rådmannen. Hun sier at medlemmene er skeptiske til 12-timers helgevakter i pleie- og omsorgstjenesten i Sunndal kommune.

– Belastninga blir for stor for de ansatte, mener mange. Samtidig må vi kanskje være villige til å tenke nytt for å få hele stillinger, sier Bjørnhjell. Hun legger ikke skjul på at det er en vanskelig sak. Heldigvis har hun og medlemmene fått litt mer tid på seg.

Saken utsatt

På kommunestyremøtet i begynnelsen av februar la rådmannen fram forslaget om omlegging av turnus i pleie- og omsorgstjenesten. Saken ble ikke vedtatt, men skal utredes videre. Det ble bestemt at det skal lyses ut en stilling som prosjektleder for å arbeide videre med problemstillinga.

– Noe må vi gjøre for å komme deltidspromblemet til livs, sier Bjørnhjell, og tror at også de ansatte må gi noe. Dette synet deler hun med rådmann Per Ove Dahl. Også han mener at det er uholdbart at så mange jobber deltid.

Endring er vanskelig

Sissel Bjørnhjell legger ikke skjul på at det er vanskelig å være tillitsvalgt når det dukker opp saker der medlemmene har ulike oppfatninger.

– Det er ikke populært med forandringer for noen av oss, men av og til må vi

kanskje. Når det er sagt, så vil jo Fagforbundet alltid det beste for medlemmene.

Bjørnhjell er glad for at turnus og heltid også opptar Fagforbundet sentralt. Hun synes det er beroligende når AU-medlem Kjellfrid Blakstad sier at dispensasjonssøknader om turnus skal behandles sentralt i Fagforbundet, og at lokale tillitsvalgte skal slippe å stå i krysspresset mellom arbeidsgiver og medlemmer.

Ny avtale sentralt

Heltidskultur vil være en vinn-vinn-vinn situasjon både for brukere, ansatte og arbeidsgiver, sa organisasjonene i kommunesektoren, i en felles uttalelse den 12. februar. Da underskreiv lederne i Fagforbundet, Norsk sykepleierforbund, Delta og administrerende direktør i KS, Sigrun Vågang ei felleseklæring. Det store heltidsvalget.

Veien fram har mange hinder. Et av dem er hvordan de ulike aktørene ser for seg at arbeidshverdagen skal være for dem som er ansatt innenfor pleie og omsorg. Kampen om langturnuser slik som i Sunndal kommer stadig oftere opp.

– Vår politikk ligger fast. Den vil i hovedsak gå ut på å bevare normalarbeidsdagen, sier Kjellfrid Blakstad. Det betyr ikke at Fagforbundet ikke ser at det kan være nødvendig å ha spesielle ordninger innenfor enkelte typer omsorg.

– Langvakter kan godkjennes innenfor helt spesielle behov, men det må begrunnes faglig. Per i dag er det arbeidstakerorganisasjonene sentralt som skal

FOTO: AURA AVIS

Turnusdebatt: Sissel Bjørnhjell synes det kan være vanskelig når medlemmene har ulike meninger.

gi dispensasjon. Den retten er det viktig å beholde, sier Blakstad.

Fagforbundet ser for øvrig flere andre muligheter innenfor arbeidsmiljølovens bestemmelser, som kan bidra til hele stillinger. Det finnes flere gode eksempler på dette.

– Å arbeide 12 timer i strekk på et sykehjem er absolutt ikke å anbefale. Uansett løsning, så må lokale tillitsvalgte få støtte slik at turnusdiskusjoner ikke blir en merbelastning for dem, understreker Kjellfrid Blakstad.

RANDI TEVIK

Fagforbundet ønsker rødgrønt

Fagforbundet jobber for at den rødgrønne regjeringa skal få sin tredje periode. Jan Davidsen mener det er nødvendig.

– Fagbevegelsens gjennomslagskraft er avhengig av hva slags regjering som styrer. Dette dreier seg om samfunnsutviklingen og er viktig for alle, sier forbundslederen

– Jeg synes regjeringen har levert på en rekke områder.

– Det er de tillitsvalgtes oppgave å gjøre medlemmene oppmerksomme på forskjellen ved å ha en regjering som jobber med oss, og ikke mot oss. Vi må ha en regjering som jobber med oss, for ambisjonene våre for samfunn og arbeidsliv er mer enn det vi har oppnådd til nå.

Valg: – Det er jo å håpe at Høyre gjentar skatteforslaget sitt – da vil vi ha et riktig godt utgangspunkt for valgkampen, mener Jan Davidsen.

Fordelingspolitikk

Det er fagbevegelsens jobb å presse på for en god fordelingspolitikk.

– Det dreier seg om retten til arbeid, et godt arbeidsmiljø, rett til pensjon, rett til fast jobb, full stilling og rett til sjukepenge. Disse spørsmålene avhenger av hvem som sitter på Stortinget.

– Som fagbevegelse skal vi også drive fram en politikk for hvordan vi løser både nasjonale og internasjonale problemer som finanskrisa. Vi må hindre at det som skjer ellers rundt i verden i dag, skjer i Norge.

Forbundslederen mener at uansett hvilket flertall som sitter på Stortinget, så skal fagbevegelsen være med på å sette dagsorden og hele tida dytte politikken i den retningen vi vil.

– Men gjennomslagskraften er selv sagt avhengig av hva slags regjering vi har, sier han.

Flytte steiner

Fagforbundets ambisjoner strekker seg ut over det som skjer på arbeidsplassen. Forbundet er opptatt av fordelingspolitikk, næringspolitikk og å redusere fattigdommen.

– Vi kan aldri la et politisk parti fortelle oss hvor grensa går. Hvis det ikke stemmer med vår oppfatning, så må vi dytte på videre i den retningen vi vil. Kampen mot fattigdom stopper ikke der

hvor politiske partier eller regjeringen sier. Den slutter når vi mener at kampen er over.

Davidsen sier at den tydeligste forskjellen på rødgrønn og blå politikk kommer fram når det gjelder finansiering av offentlig sektor og i diskusjonen om skattelette og privatisering.

Store behov er avdekket i eldreomsorgen, klimahensyn i infrastrukturen, fattigdom og næringsvirksomhet.

Skattediskusjonen er ikke over. Her er det stor forskjell på de to alternativene.

– Vi trenger en reell debatt om hvilket skattenivå vi må ha i Norge. Denne regjeringen står for en mer solidarisk finansiering enn de blå.

– Vi må videre. Få gjenvalgt denne regjeringen – de andre vil i en helt annen retning, sier forbundslederen.

Begeistre fagbevegelsen

Davidsen mener det som skal til nå er en god LO-kongress som vedtar en solid politisk plattform, i tillegg til gode politiske vedtak på landsmøtene til de rødgrønne.

– Disse partiene må fatte vedtak som gjør at medlemmene våre kjenner seg igjen og de må skape entusiasme og begeistring.

– Det er også å håpe at høyresidas landsmøter gjør vedtak som avdekker det de virkelig står for.

Er vi riktig heldige vil Høyre gjenta forslaget sitt om formueskatt. Da har vi et godt utgangspunkt for valgkampen, sier Jan Davidsen.

KARI-SOFIE JENSSEN

Vil styrke rettigheter ved konkurs

Før jul i fjor kom meldinga om at Oslo Vei var konkurs og 283 ansatte var uten jobb. Fagforbundet vil ta opp kampen for å sikre rettighetene til ansatte i offentlig eide AS-er.

Oslo Vei var et av Norges eldste entreprenørselskap. Selskapet var en kommunal etat fram til 2001, da det ble omgjort til aksjeselskap. Det er lett å tro at kommunale foretak og kommunalt eide aksjeselskap er omtrent det samme, men sånn er det ikke. Et kommunalt eid foretak er en forlengelse av kommunens øvrige virksomhet, og kan derfor ikke gå konkurs. Et aksjeselskap derimot, er en egen virksomhet og kan bli slått konkurs.

Den kanskje viktigste forskjellen er at AS har ansvar bare for bunnlinja, mens en kommunal etat har ansvar for innholdet i tjenesten.

Ellevill dans endte i konkurs

Selskapet Oslo Vei kjøpte opp en rekke datterselskap. Selskapet spredte virksomheten langt ut over vedlikehold og bygging av veier. Blant alle aktivitetene var en lastebilbutikk, et kloakkfirma, utleie av kranbil og containere, et firma som drev boring i løsmasser og mye annet.

Den elleville dansen endte med konkurs. Oslo kommune kunne valgt å redde

arbeidsplassene, men det mørkeblå byrådet i Oslo kommune ville ikke det. De ansatte stod på gata. Kommunen fraskrev seg alt ansvar.

– Så enkelt bør det ikke være, mener AU-medlem Stein Gulbrandsen i Fagforbundet.

– Allerede i tariffoppgjøret med KS i 2008 tok Fagforbundet opp om det burde etableres en retrettordning for ansatte i kommunalt eide selskap som ble lagt ned eller gikk konkurs, forteller han.

I 2010 satte partene seg sammen for å forhandle om dette, men ble ikke enige. KS-representantene skrev blant annet: «Selv om utvalget har fått dokumentert eksempler på noen uløste saker, mener KS’ representanter at det ikke har et omfang som tilsier sentrale tariffbestemmelser».

Hvem visste hva?

– Det spør om vi ikke bør ta dette opp igjen etter denne konkursen. Det skulle ikke forundre meg om granskningen kommer til å vise at byrådet visste mye mer enn de later som, sier Gulbrandsen.

FOTO: TROND ISAKSEN

Konkurs: Leder i Seksjon samferdsel og teknisk, AU-medlem Stein Gulbrandsen mener at ansattes rettigheter må styrkes når et kommunalt aksjeselskap går konkurs.

Hele saken er sendt til kommunerevisjonen, som skal gå gjennom alt som har skjedd. De skal finne svar på hvem som til syvende og sist har ansvaret for at bedriften surret seg inn i alskens merkelige virksomheter og satte arbeidsplassene over styr.

– Konkursen i Oslo Vei må bli en vekker for alle medlemmer og tillitsvalgte i Fagforbundet. Vi må kjempe mot omdanning av kommunale virksomheter til aksjeselskaper. Det svekker de ansattes rettigheter og opphever kommunenes direkte arbeidsgiveransvar. Dermed kan kommunen stå på sidelinja, uten å gjøre noe for de ansatte, sier Stein Gulbrandsen.

GEIRMUND JOR

Det snakkes mye om rett person på rett plass og at alle må få brukt kompetansen sin. Merker du dette på sykehuset ditt?

Hallvard Karlsen,
HTV, Helgelands-sykehuset.

Det er i alle fall mange som ikke er på rett plass, over hele linja. De dyktigste får ofte lederjobber selv om det ikke er selvsagt at de er dyktige til akkurat det. Det trengs en holdningsendring. Når det skal kuttes, er det helsefagarbeiderne og helsesekretærene som rammes hardest.

Christin Løfman,
Fagforeningsleder, Sykehuset Østfold.

Jeg har vært så heldig å jobbe med prosjekt servicemedarbeider, og der merket vi jo forskjell. Jeg mener vi må ha et perspektiv nedenfra og opp. For eksempel har vi helsesekretærer med autorisasjon som bare sitter og skriver. Er det riktig bruk av ressursene?

Trine Haugan,
leder, Fagforbundet Sykehuset Namsos.

Det er i alle fall sikkert at ikke alle er på rett plass på sykehuset i Namsos. Mange sykepleiere gjør administrativt arbeid som andre kunne gjort. Vi merker lite til snakket om å rekruttere flere helsefagarbeidere. Både helsefagarbeidere og helsesekretærer kunne gjort mange flere oppgaver enn de gjør i dag.

Torunn Hoel,
HTV, Sykehuset Ålesund.

Javisst merker vi denne debatten, men det er nok fortsatt lang vei å gå. Når ledelsen oppdager de positive effektene profesjonsglidning kan ha, kommer de til å bli positivt overrasket. Dette blir mye diskutert både blant medlemmer og tillitsvalgte, men vi trenger mer drahjelp fra sentralt hold.

NYHET

BLÅKOPI er boka for alle som lurer på om det er noen forskjell på høyre og venstre i politikken, sier Wegard Harsvik. Til daglig er Wegard Harsvik leder av samfunnsavdelinga i Fagforbundet. Nå er han aktuell som forfatter.

Høyre følger svensk

– Erna Solberg har slått fast at «Høyres mål er et helt annerledes samfunn». Hva slags samfunn vil hun ha? Hvordan kommer Norge til å se ut etter noen år med høyrestyre? Vi trenger ingen glasskule, svaret finnes i Sverige, mener Harsvik.

I boka «Blåkopi – Høyres svenske oppskrift», viser Harsvik hvordan Høyre har kopiert Moderaterna (det svenske Høyre) både i stil og innhold.

I Sverige la Moderaterna om retorikken etter å ha tapt flere valg på rad.

– Problemet var at vanlige folk ikke kjente velferdsstaten som like knugende og undertrykkende som ledende folk på høyresida ga uttrykk for. Vanlige folk var stort sett tilfreds med at skattepengene deres ble brukt til et felles utdanningssystem for barna, at foreldrene deres fikk en verdig alderdom og at innbyggerne hadde en viss trygghet dersom sykdom og arbeidsløshet rammet dem. Ingen marsjerte i gatene for mindre velferd, sier Harsvik.

I boka viser han hvordan høyresida derfor la om språkbruken.

– Strategien lyktes i Sverige. Nå prøver de seg med samme oppskrift i Norge. Vår fordel er at vi ser hva slags resultater svenskene har fått med en borgerlig regjering i seks år, fastslår Harsvik.

Brukte bleier på børs

Boka «Blåkopi» tar for seg den massive privatiseringen i Sverige. Der har det, mer enn i Norge, vært lagt til rette for kommersielle selskaper innenfor skole, helse og omsorg. I svenske medier har den ene skandalen etter den andre blitt avslørt.

Blant annet har selskapet Carema pålagt sine ansatte på sykehjem å veie bleiene de eldre bruker, «for å sikre at bleienes fulle kapasitet blir utnyttet», som det heter. Kravet om størst mulig inntjening har gått på bekostning av kvalitet og bemanning.

«– Man ser helt bort fra det etiske perspektivet. Bare det å vite at man har tisset på seg kan være nok til at en beboer føler det ubehagelig, og gjerne vil få skiftet. Vi tvinges til å sette spørsmålsteget ved deres vurderinger, og tenke – har Gøsta virkelig tisset hele bleien full? Kan han kanskje vente?» beskriver en av de ansatte.

Denne skandalen er dessverre ikke enestående. I kjølvannet av avsløringen av Carema har skandalene kommet på løpende bånd utover vinteren 2011 og 2012. Norske medier har i liten grad skrevet om det.

– Vi ser derimot at de samme selska-

pene vinner anbud og får tillit i høyrestyrte kommuner, som i Oslo, beskriver Wegard Harsvik

Gullgruve

Internasjonalt skiller den svenske høyrepolitikken seg ut, med en sjenerøs finansiering fra det offentlige og en lav grad av regulering. Dagens Industri, det svenske svaret på Dagens Næringsliv, beskriver det som en gullgruve for omsorgsselskapene. Sverige har gått fra å ha et offentlig monopol til å bli et av verdens mest uregulerte markeder, kan avisa fortelle. De støtter seg på Statistiska Centralbyråns statistikk over avkastning på kapital i 2009 (se ramme). Tallene for 2010 viser at det fortsatt er gode tider for kommersiell velferdsproduksjon.

I høyrestyrte Stockholm drives for eksempel nesten en tredjedel av eldreomsorgen av Attendo og Carema. Det er nesten like mye som kommunen selv tar hånd om. Totalt er 63 prosent av eldreomsorgen i den svenske hovedstaden privatisert, tre ganger så mye som i Sverige totalt. Men også i Sverige som helhet er andelen privatisert velferd kraftig på vei opp. De siste drøyt 20 årene har det skjedd en ti-dobling, fra 2 til nesten 20 prosent.

Arbeid og utenforskap

Arbeidsløsheten i Sverige øker mest i hele Europa. Særlig rammer dette ungdom. Samtidig øker presset på syke og arbeidsløse. Retten til trygd og sykepenge er kraftig strammet inn, og bare hver tredje svenske har nå rett til ledighetstrygd. Bare i 2010 fikk en kvart million svensker sykepengene sine inndratt av trygdekontoen, og beskjed om å komme seg ut i arbeid.

– I Sverige er det mange eksempler på en ny og langt hardere tone enn vi er vant til i Norden. Høyre og de andre partiene i Norge varsler en omlegging av skatte- og trygdesystemet. I Sverige ser vi at de har gitt store skattekutt til dem som er i jobb, mens de som faller utenfor har fått det tøffere. Dette er resultatet av en ønsket utvikling, fastslår Harsvik.

Fagbevegelsen har fått trangere kår, medlemstallet går ned, samtidig som det er mer bruk for fagbevegelsen enn noen gang. Og det er ikke lenger siden enn 2009 at Høyre, midt i valgkampen, la fram en liste der det stod hvem som skulle miste makt og innflytelse, dersom høyresiden vant valget. Øverst på den lista stod LO.

Det er ingen grunn til å tro at verken politikken eller resultatene av politikken

Veileder for verneombud

Verneombud i Fagforbundet – ta tak i vervet!

Det er oppfordringa som kommer sammen med en ny veileder om verneombudets rolle.

Verneombudet på arbeidsplassen skal ivareta alle ansatte, men Fagforbundet vil gjerne at medlemmene skal ta vervet.

Verneombudet er den viktige tredje tillitsvalgte

Hensikten med heftet

Veilederen er laget for at du som verneombud i Fagforbundet skal bli tryggere i rollen din. «Verneombudet skal ivareta arbeidstakernes interesser i saker som angår arbeidsmiljøet.»

Denne setningen åpner arbeidsmiljølovens § 6-2, som handler om oppgavene til verneombudet, og oppsummerer kort hva verneombudet skal være oppmerksom på.

Selv om setningen er kort, omfatter den mye.

Mer enn sikkerhetsutstyr

Saker som angår arbeidsmiljøet – hva er nå det?

Vernetjenesten har tidligere hatt mest fokus på verneutstyr og lignende, men nå har en innsett at rollen som verneombud omfatter mer enn å passe på at bygninger og utstyr er i forsvarlig stand.

FOTO: NINA HANSEN

oppskrift

blir annerledes med høyrepartiene ved roret i Norge. Som Erna Solberg sier det: «Folk vil merke forskjellene, ikke fra første dag, men betydelig i løpet av en fireårsperiode».

– Jeg mener at spørsmålet norske velgere må stille seg er: Vil vi ha det sånn? Vil vi ha et helt annerledes samfunn? avslutter Wegard Harsvik.

KARI-SOFIE JENSEN

Avkastning på kapital for privateide foretak innenfor pleie, omsorg og skole i 2010

- Hele næringslivet: 8 prosent
- Totalt helse, skole, omsorg: 14,9 prosent
- Helse og pleie av syke (0–19 ansatte) 11,4 prosent
- Helse og pleie av syke: (20–49 ansatte) 28,5 prosent
- Omsorg bl.a. eldreomsorg: (0–19 ansatte) 9,0 prosent
- Omsorg bl.a. eldreomsorg: (20–49 ansatte) 17,4 prosent

De private selskapene innenfor helse, skole og omsorg har altså en avkastning på nesten det dobbelte av

det som er gjennomsnittet i svensk næringsliv.

En avkastning på 28,5 prosent er gull verdt i et Europa som sliter tungt med finanskrise.

Ikke rart at storkapitalen står i kø for å komme seg inn på markedet.

Særlig innen eldreomsorg er store og stadig større, aktører det vanlige.

De største øker mest, både gjennom å kjøpe opp mindre konkurrenter og gjennom å vinne flere anbud etter hvert som de blir større.

(SCB 2012)

Trivsel på jobb er innovasjon

FOTO: CAMILLA BENDIXEN

Bømlo kommune har en nærværprosent på 94,9 prosent. Hva gjør de? Jo, kommunen har tatt noen grunnleggende grep som skaper god drift av hele organisasjonen.

Hva er det som bidrar til at medarbeiderne er friskere enn noen gang? Bømlo har ikke funnet opp kruttet på nytt, og ikke er det en teknisk superdupeditt, men det er kanskje innovasjon likevel?

Varige løsninger

– Vi jobber med organisatoriske, systemiske endringer som skal vare over tid, sier Knut Martens. Han er prosjektleder i «Saman om ein betre kommune» og seniorrådgiver i Bømlo kommune.

–Vi tror at høy trivsel og et godt arbeidsmiljø senker sykefraværet. Målet for arbeidet er hele kommunen, ikke bare enkeltavdelinger. Vi har tenkt kommunale systemer og organisatoriske endringer som vi vil bruke tid på, slik at vi kan forsikre oss om at endringene blir en del av organisasjonen, sier han.

Grunnsteinene

Bømlo kommune har tre innsatspunkter som er avgjørende for et godt arbeidsmiljø:

- Et system for medarbeidersamtaler med kvalitet
- Medråderettsmøte, som er et månedlig fast arbeidsmiljømøte mellom arbeidsgiver, organisasjon og verneombud på hver enkelt arbeidsplass. Møtet har et fast innhold og skriftlig referat.
- Årlig arbeidsmiljøundersøkelse med et metodisk opplegg for etterarbeid og oppfølging

På denne måten har kommunen laget noen rammer som kan sikre at uheldig utvikling fanges opp. Andre innsatspunkter er også innført:

- Revitalisering av arbeidsmiljøutvalget (skal jobbe med alle lovpålagte saker)

- Helhetlig nytt avvikssystem. Sikrer at avvik blir håndtert gjennom kvalitetssikringssystemet «Kvalitetsløsen»
- Et introduksjonsprogram for nyansatte
- Helhetlig HMS-plan

Forankring og forpliktelse

Bømlo har gjennom «Saman om ein betre kommune» inngått i en forpliktende avtale om trepartssamarbeid. HTV i Fagforbundet i Bømlo kommune, Marit Barkestad, understreker at forpliktelse og forankring hos alle tre parter er viktig for å lykkes. Hun er fornøyd så langt.

– Vi har blitt veldig gode på trepartssamarbeid. Det er gjensidig respekt mellom partene. Vi lytter til hverandre og er trygge på hverandre, sier Marit Brakestad, som er glad for at de tillitsvalgte har fått den posisjonen de har. Det er viktig for alle parter med god forankring hele veien.

Rådmannens beste tips

Rådmann Sverre Olav Svarstad i Bømlo kommune er tydelig i sitt budskap til kollegaer i andre kommuner.

– Mitt beste tips er at rådmannen engasjerer seg og at det er forankring i kommunestyret som øverste arbeidsgiverorgan. I tillegg må rådmann og politikere etterspørre resultater, avslutter Svarstad.

Og kanskje har Bømløs satsning på organisatoriske, systematiske endringer over tid med trepartssamarbeid som arbeidsmetode, vært det mest innovative grepet for å oppnå trivsel på jobb for kommunens ansatte? Talene snakker for seg.

OMSTILLINGSENHETEN

Verneombudet skal i samarbeid med medarbeidere, tillitsvalgte og ledere bidra til at helse, miljø og sikkerhet (HMS) blir en naturlig del av arbeidsdagen.

Veilederen kan lastes ned fra medlemsportalen eller bestilles på intern.postavd@fagforbundet.no

Fagforbundets politikk

Alle medlemmer, tillitsvalgte og verneombud i Fagforbundet er viktige for å få

gjennomslag for politikken i prinsipp- og handlingsprogrammet vårt.

Verneombud har en fri og uavhengig rolle og skal være verneombud for alle ansatte i virksomheten. Fagforbundet trenger derfor aktive og tydelige verneombud.

Fagforbundet står for omtanke, samhold og solidaritet, og arbeider offensivt for å videreutvikle og trygge velferdsstaten. Dette gir individet frihet og trygg-

het. Likeverd er et gjennomgående prinsipp for Fagforbundet, uavhengig av etnisk eller kulturell bakgrunn, alder, kjønn, funksjonsnivå, seksuell orientering, religion eller livssyn. Det samme er internasjonal forståelse, solidaritet og flerkulturell integrering.

RANDI TEVIK

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE TIENSVOID

KRISTIN HALVORSEN, kunnskapsminister

KOMMENTAREN

Flere språk som ressurs

Å skrive og lese og å kunne uttrykke seg muntlig, er grunnleggende ferdigheter alle skal lære fra starten av. Å kunne kommunisere godt er avgjørende for skolegang og senere arbeidsliv, men også for å kunne delta i samfunnet og ha styring over eget liv.

I 2013 feirer vi språkåret. Da ser vi på språk i Norge. Både bokmål, nynorsk og samisk, men også minoritetsspråkene. Det siste er viktig, fordi en del av dem som bor i Norge har et annet morsmål enn norsk. Regjeringas utgangspunkt er at flerspråklighet er en ressurs. I en verden med økende mobilitet er språkferdigheter og interkulturell kompetanse en styrke. Samtidig er det krevende, både for den som kommer til Norge og for det samfunnet som tar i mot. Derfor er dette et viktig tema for norsk barnehage- og skolepolitikk.

Om lag elleve prosent av elevene i grunnskole og videregående har innvandrerbakgrunn. Mangfoldet er derfor en naturlig del av barnehagen og skolens virksomhet. At mangfold og flerspråklighet er ressurser i det norske samfunnet og skal verdsettes i utdanningsløpet, er et av prinsippene som ligger i stortingsmeldinga om integrering, som ble lagt fram i fjor.

Der ble det slått fast at verdier som demokrati og toleranse skal formidles i barnehage, skole, voksenopplæring og høyere utdanning. Alle skal føle seg sett, inkludert og verdsatt. En ny undersøkelse viser at det å sikre et godt og inkluderende læringsmiljø, er særlig viktig for minoritetsspråklige elevers læringsutbytte.

Et prinsipp i norsk skolepolitikk er tidlig innsats. Det handler blant annet om å bruke barnehagen som en arena for språklæring. Derfor tilbys gratis barnehage i flere bydeler med høy minoritetsandel i Oslo og flere andre kommuner. Dette gir barna språktrening før de begynner på sko-

len. I tillegg får nyankomne elever kartlagt språkferdighetene sine, og om mulig et tilpasset opplæringstilbud.

Å legge til rette for språklæring og god integrering krever bevissthet hos politikere, barnehagemyndighet og skoleeier, og hos alle ansatte i barnehage og skole. Det kreves også kompetanse for å håndtere dette. I integreringsmeldinga varsler vi derfor et kompetanseløft på dette området for ansatte i barnehage, grunnskole, videregående opplæring, inkludert de som underviser voksne.

Å beherske eget morsmål er viktig for barnets identitet, men også for barnets utvikling. Forskning viser at det å beherske morsmålet godt, gjør det lettere å lære andre språk. Derfor har elever i grunnskole og videregående opplæring som har behov for det, rett til morsmålsopplæring eller tospråklig fagopplæring.

Språklige ressurser må utnyttes bedre. Det er stor variasjon i hva slags fremmedspråktilbud som gis i grunnopplæringa. Regjeringa oppfordrer skoleeiere til å tilby opplæring i andre fremmedspråk enn bare de tradisjonelle europeiske språkene.

I tillegg arbeider vi med å utvide antall språk en kan ta eksamen i som elev eller privatist i videregående opplæring. Å tilby tospråklige, digitale læringsressurser, kan også bidra til at barn og unge får utnyttet og utviklet sin språklige kompetanse. Det statlige nettstedet Tema morsmål gir tilgang på digitale læringsressurser på 37 språk og er fortsatt under utvikling.

Språk er nøkkelen til kommunikasjon og læring. Det må tas på alvor av alle som jobber med menneskene, ikke minst ansatte i barnehager og skoler.

oss dommen har falt

Kvikksølvseier

I januar vant Fagforbundet fram i Gulating lagmannsrett på vegne av en tidligere tannhelsesekretær med krav om å få kvikksølvforgiftning godkjent som yrkessykdom.

Saken hadde fått avslag i Trygderetten. Kvinnen er født i 1941 og arbeidet som tannlegesekretær i skoletannhelsetjenesten fra 1958-60 og 1968-82. De første årene varmet hun opp minst 20 fyllinger med kobberamalgam per dag. Med lav kroppshøyde og høye benker kom hun svært nært kobberamalgamet, som ble varmet på åpen flamme. Hun jobbet i et rom uten ekstra avtrekk, uten verneutstyr og hun knadde amalgamet direkte i hånden. Etter et år i jobben fikk kvinnen sønnvansker og noen psykiske problemer. Senere kom tretthet og utmattelsessymptomer, hukommelses- og konsentrasjonsvansker.

ten fra 1958-60 og 1968-82. De første årene varmet hun opp minst 20 fyllinger med kobberamalgam per dag. Med lav kroppshøyde og høye benker kom hun svært nært kobberamalgamet, som ble varmet på åpen flamme. Hun jobbet i et rom uten ekstra avtrekk, uten verneutstyr og hun knadde amalgamet direkte i hånden. Etter et år i jobben fikk kvinnen sønnvansker og noen psykiske problemer. Senere kom tretthet og utmattelsessymptomer, hukommelses- og konsentrasjonsvansker.

Sannsynlig skade

En spesialisterklæring fra Yrkesmedisinsk avdeling ved Haukeland sykehus fra 2008 konkluderte med at kvinnens symptomer og symptomutvikling har sammenheng

med tidligere eksponering for kvikksølv-damp. I tillegg til denne erklæringa, uttalte flere sakkyndige fra det arbeidsmedisinske miljøet seg. De understreket at det er vanskelig å gi noen uttømmende beskrivelse av symptomer som kan oppetre, blant annet fordi kvikksølveksponering kan gi symptomer som imiterer symptomer på andre sykdommer.

Det gjør det også vanskelig å avvise symptomer, slik Trygderetten gjorde da de blant annet la til grunn at normal visuell hukommelse hos kvinnen tilsa at det ikke kunne være noen sammenheng med kvikksølv. Flertallet i lagmannsretten kom fram til at det mest sannsynlig er en sammenheng mellom kvikksølveksponeringa og sykdomsbildet til kvin-

nen, og Trygderettens kjennelse ble erklært ugyldig.

Kan bane vei

– Dommen er prinsipielt viktig fordi vi har fått medhold i at kvikksølv kan gi et mangeartet sykdomsbilde uten at det kan stilles krav om at det må foreligge «et sett med symptomer og tegn», slik Trygderetten la til grunn. Ikke minst er det viktig at vi har fått medhold i at arbeidet som tannhelsesekretær, med omfattende bruk av kvikksølv, har vært helseskadelig, sier advokat Anne-Gry Rønning-Aaby. Fagforbundet har over 100 kvikksølvsaaker som skal prøves for retten.

Fagforbundet siden sist

■ Fagforbundet arrangerer Fagforbundsukene 2013 med start fra fredag 25. oktober og til og med uke 45. Det er valgfritt å avholde en eller to Fagforbundsuker i perioden.

■ Boka Blåkopi, om Høyres harryhandel, av Wegard Harsvik, lanseres den 27. februar på Litteraturhuset i Oslo. (Les mer side 4-5).

■ En enstemmig programkomité i Ap går inn for heving av skattefradraget for fagforeningskontingent.

■ Hilde Torgersen, leder i Fagforbundet Moss og Våler, og opposisjonen i Moss frykter store nedskjæringer i kommunen. De borg-erlige skal kutte med 97 millioner. Rådmannen påpeker faren for nedbe-manningen.

■ Med virkning fra 1. januar 2013 tråd-te vikarbyrådirektivet i kraft i norsk rett. LO har i den forbindelse utarbeidet en veileder for innleide og tillitsvalgte.

■ EU-kommisjonen fremmet 14. 2. sitt forslag til finansskatt på 0,1 prosent på aksje- og obligasjonshandel og 0,01 prosent på derivater. 11 av 27 EU-land har sagt de vil innføre en slik skatt. Forslaget hilses velkommen av fagbevegelsen i Europa. Sverige og Storbritannia er to EU-land som sterkt motsetter seg finansskatt. Les mer i LOs Euro-logg.

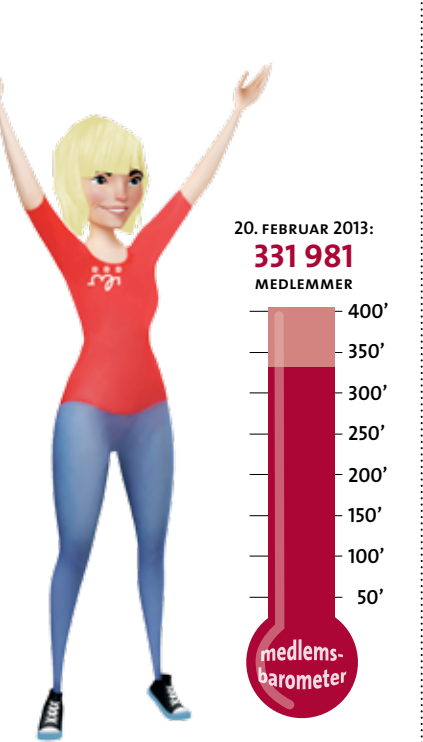
■ LO har fremmet krav om en allmenn rett til livslang karriereveiledning. I debatten om hva som skal til for å gjøre ungdom bedre rustet til å rasjonelle utdanningsvalg, tror LO, NHO og Elevorganisasjonen at en styrket rådgivertjeneste må til i norsk skole. – I takt med et mer omskiftelig arbeids-liv der mange fler skifter jobb oftere, trenger vi en profesjonell veilednings-tjeneste, sier organisasjonen

■ Anti-privatiseringsalliansen i Tromsø mobiliserer tromsøværingene mot kon-kurransetsetting. Fagforbundet er med.

■ Et enstemmig årsmøte i Fagfor-bundet Grue vedtok å gi en gave til aksjonen som arbeider for å skaffe MR-maskin til Kongsvinger sykehus.

■ Norge er det OECD-landet som har strengest rådighetskrav til arbeidsled-ige, melder LOs Brusselkontor. Danmark kommer på 4. plass etter Tyskland og Polen, mens Sverige ligger midt i feltet og Finland langt nede med få krav om å stå til rådighet for arbeidsmarkedet. Les mer i LOs nyhetsbrev fra Brussel.

■ Denne måneden viser statistikken en liten nedgang. Det betyr full innsats i vervearbeidet. Stå på!

NYHET

Tips i nye tipshefter

Lurer du på hva din fagforening skal finne på i valgkampen eller i Fagforbundsukene – ta en titt i tipsheftene. De er oppdaterte med nye eksempler fra kreative fagforeninger over fra hele lan-det. Bestilles/lastes ned på vanlig måte på fagforbundet.no, i tillitsvalgtportalen eller intern.postavd@fagforbundet.no

UNNI RASMUSSEN

gjennomført i januar 2013. I seks av sak-ene har partene kommet til enighet i or-ganisatorisk behandling, 12 saker går til behandling i sentral ankenemnd. Anke-nemndas behandling blir i løpet av mars, men endelig dato er ikke fastsatt ennå.

Alle sakene som går til nemnd hand-ler om lønnstillegg for kompetanse. I flere av sakene er årsaken til bruddet at arbeidsgiver bare er villig til å gi lønns-tillegg for gjennomført etter- og videre-utdanning på høgs-kolenivå. Dette kan Fagforbundet selvfølgelig ikke godta. I andre saker er det uenighet om beløpe-nes størrelse.

Lovfest pensjonsvilkår

– SV foreslår i nytt partiprogram en lov som slår fast at offentlige ansatte har rett til å få med seg pensjonsvilkår fra det of-fentlige til det private, dersom arbeids-plassen konkurransutsettes, sier leder Audun Lysbakken til Klassekampen.

AFP for de organiserte

Kommersielle pensjonsrådgivere som avisene bruker for å kommentere pen-sjon, underkommuniserer organisasjo-nes rolle.

Avisene skriver ofte at «den enkelte ikke behøver å være organisert selv for å ha rett til AFP».

Dette er ord for ord ikke feil, men ute-later noe sentralt og gir et feilaktig inn-trykk at AFP har lite med organisering og tariffavtale å gjøre. Sannheten er at AFP ble etablert gjennom et hovedoppgjør i 1988 mellom LO og NHO, deretter gjen-

nom avtaleverket utvidet til det øvrige organiserte arbeidsliv. Disse avtalene er så utviklet videre, og må bekrefte hvert annet år gjennom videreføring av en ta-riffavtale.

For at dette skal skje, må det være til-strekkelig mange fagorganiserte i be-driften der slik avtale med relevante organisasjoner er inngått. Ansettelse i bedrifter uten tariffavtale (normalt be-drifter med få eller ingen organiserte) gir dermed ikke rett til AFP.

JENNY ANN HAMMERØ, LO

Storforbund skrinlegges

Transportarbeiderforbundet trakk seg fra prosjekt Forbundsalliansen mellom Norsk Arbeidsmandsforbund, Norsk Transportarbeiderforbund, PostKom og Industri Energi om dannelsen av nytt storforbund i LO. Nå skrinlegges pro-sjektet. Arbeidet med å danne nytt stor-forbund har pågått siden våren 2011. Med en samlet medlemsmasse på drøye 130 000, var planen å slå seg sammen til Forbundsalliansen i løpet av juni. Les mer i FriFagbevegelse.no.

Ny fane

Ingeborg Nærland Skjærpe har sydd ny fane til Fagfor-bundet Hå. Hun er med-lem i foren-inga og leder for SKKO i samme forening.

Lokale forhandlinger innenfor KS

I forbindelse med tariffrevisjonen 2012 for KS-området ble det avsatt pott til lokale forhandlinger. Ankefristen var satt til 1. desember 2012.

Fagforbundet sentralt har mottatt 18 anker. Organisatorisk behandling ble

Den beste starten

12. mars markerer barnehager over hele landet Barnehagedagen, som er inne i sitt niende år, med kvalitet og beman-ning som tema. Slagordet er Den beste starten. Rundt 7000 gratis materiellpak-ker er sendt ut, og selv om fristen for å bestille er ute, så går det an å laste ned materiell fra Barnehagedagens nettside (du finner den ved å gå inn på Fagfor-bundet Seksjon kirke, kultur og opp-vekst). Her vil det også bli lagt ut brev-mal og forslag til leserinnlegg. I arkivet kan du hente inspirasjon fra tidligere års markeringer.

Grip muligheten den 12. mars og sett barnehagekvalitet på agendaen. Lag ar-rangementer og aktiviteter ute i barne-hagene, kommunene og fylkene!

oss faglig kokebok

Krafttak for heltidskulturen

Vi trenger et krafttak fra tillitsvalgte for å nå målene om heltid. Deltids-arbeid har store konsekvenser for medlemmene våre, både når det gjelder pensjon, fødselspenger og sykepenger.

Innenfor pleie- og omsorgssektoren job-ber nesten 70 prosent deltid. Under halv-parten av de ansatte i norske kommuner har en heltidsstilling.

Fagforbundet mener det må være mulig å utvikle en heltidskultur, også innenfor kvinneyrkene. Skjult bak del-tidskulturen ligger en betydelig arbeids-kraftreserve – arbeidskraft Norge har god bruk for i årene som kommer.

I midten av februar ble sentrale parter i arbeidslivet enige om å arbeide sammen. De har underskrevet en avtale som sier at

målet er en heltidskultur. En heltidskultur kan oppnås ved lokale, tilpassede arbeids-tidordninger, som både ivaretar brukernes behov og ansattes helse.

Fagforbundet mener denne avtalen mellom sentrale arbeidsgivere og ar-beidstakere er en god start på prosesse-ne lokalt i de forskjellige kommunene. Nå må partene lokalt følge opp.

Tariffavtalene

Tillitsvalgte er det viktigste redskapet for å gjøre noe med deltidproblemene. De fleste tariffavtalene er gode hjelpemid-ler. Arbeidsgiver skal blant annet infor-mere og drøfte bruken av deltidstillin-ger med dere tillitsvalgte. Dette blir ikke alltid gjort. Et sånt møte kan du som til-litsvalgt kreve.

Tariffavtalene sier også at det i hoved-sak skal ansettes i hel stilling. Ordlyden i de ulike tariffavtalene er forskjellig, men målet er det samme, færre ansatte i del-tidsstillinger.

Still krav

Vi ser ofte at ansatte i små stillings-brøker i realiteten jobber mye mer. De er avhengige av ekstravakter.

KARI-SOFIE JENSEN

FAGFORBUNDET

UTGIVER: Fagforbundet
OSS PÅ NETT: oss.fagforbundet.no
ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no
FAGREDAKTØR: kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no
I REDAKSJONEN: randi.tevik@fagforbundet.no
marianne.billing@fagforbundet.no
maria.wattne@fagforbundet.no

LAYOUT: berit.paulsen@fagforbundet.no
kjell.olufsen@fagforbundet.no
REDAKSJONEN AVSLUTTET: 22. februar 2013
OPPLAG: 20 000
TRYKK: Aktietrykkeriet
ISSN: 1891-2184

FOTO: OLE ÅSHEIM

tillitsvalgt min hverdag
oss@fagforbundet.no

Dårlige dekk: På et videoklipp i avisa Nordlys ser du en buss skli bakover på vinterføre. Den sklir sidelengs 50-60 meter, i stor fart. En skremmende opplevelse for passasjerene, andre bilister og ikke minst for sjåføren.

Lars Gundersen

Sjåføren er Lars Gundersen, tillitsvalgt for sjåførene organisert i Fagforbundet. Han uttalte til avisa Nordlys at forholdene var totalt uforutsigbare med værtypen som rådet da. Ledelsen i Nobina (Nordens største operatør av busspersontransport) mener at sjåførene har ansvar for å legge på kjettinger når kjøreforholdene er så dårlige. Sjåførene svarer med at Volvos hybridbuss er ubrukelige i Tromsø.

– I Tromsø snur været på ti minutter. Rute 40 kan komme kjørende ned til sentrum og ha godt grep, snu og oppleve å bli sittende fast på vei opp, svarer Lars Gundersen.

Gavepakke

Lars Gundersen har hatt det travelt som tillitsvalgt den siste tida. Det har ikke skremt ham fra å ta gjenvalg som leder i fagforeninga.

– Videoen er skremmende, men den er en gavepakke! Nå blir sjåførene tatt på alvor – dette er super dokumentasjon på hvor uegna bussene er for Tromsø by.

– Det var de i fjor, og det er de i år, sier Gundersen.

Diskusjonen går i media om hvem som skal betale og hvem som har skylda.

Den diskusjonen legger ikke Gundersen og Fagforbundet seg opp i. Han vil bare bli kvitt bussene.

Anbudet har skylda

Hele denne historia er en konsekvens av anbudsutsetting.

– Anbud i bussbransjen ødelegger bransjen. Jeg synes nesten den er ødelagt allerede, sier Gundersen.

– Hadde vi fortsatt hatt Tromsbuss eid av Tromsø kommune, ville vi hatt seks-sju nye busser hvert år. Selskapet var godt drevet. Vi hadde fremdeles hatt masse erfaring med å kjøre buss i området, noe som ble nulla ut i det øyeblikket Troms fylkeskommune vedtok å anbudsette kollektivtrafikken og Nobina kom inn som operatør, forklarer han.

Virksomhetsoverdratt

Tromsbuss ble hetende Cominor etter en fusjon der tre av fylkets busselskaper ble ett (Tromsbuss ble solgt til Troms Innland Rutebil, som tidligere hadde kjøpt

Ofotens Bilruter og dette ble tilsammen Cominor) og deretter ble sjåførene virksomhetsoverdratt til Nobina ved anbudet. I Cominor har Fagforbundet forhandlingsrett, mens i Nobina, som er en NHO-bedrift, er det Norsk Transportarbeiderforbund som sitter på rettighetene.

– Vi er rundt 70 sjåførere i Fagforbundet. Vi ønsker å fortsette i Fagforbundet. Vi var tidligere i Norsk Kommuneforbund som seinere ble Fagforbundet. Det er her vi føler at vi hører hjemme. Spørsmålet om tarifftilhørighet blir avgjort på LO-kongressen i begynnelsen av mai.

Bussbransjeavtalen tilhører både NHO og Spekter og er helt like. NTF har rettigheter i begge, mens Fagforbundet bare har rettigheter i Spekter-avtalen.

Fagforbundet mener dette er dypt urettferdig, da begge forbunda er i LO-familien.

– Vi setter vår lit til et godt resultat på LO-kongressen, avslutter Lars Gundersen, som har vært fagorganisert siden han begynte å kjøre buss på full tid våren 2002.

KARI-SOFIE JENSEN

oss nytt om navn | oss@fagforbundet.no

Fagforbundet Nordreisa: Ny ungdomstillitsvalgt **JENNEH KRISTIANSEN**, ny HTV **BEATE HELEN SEVERINSEN**. Ny fagforeningsleder **LARS TRYGVE JENSEN**, som også er økonomiansvarlig i Fagforbundet Troms.

Fagforbundet Tanas nye styre: Leder **STIG H. TORHEIM**, nestleder **IVAR WINTHER**, kasserer **WENCHE JOHANSEN**, opplæringsansvarlig **JAN OSKAR DERVO**, fane2-ansvarlig/ska-kontakt **MARIT ANNA HILDONEN**, shs-kontakt/styremedlem **BJARTE S.**

HENRIKSEN, sst-kontakt/styremedlem **TOMMY RUNE JOHANSEN**, sko-kontakt/styremedlem **RANDI LILLE**, pensjonisttillitsvalgt **OLAV E. JOHANSEN**, ungdomstillitsvalgt **ANETTE HELENE OPDAHL**.

Fagforbundet Sykehuset Nam-sos har hatt årsmøte med mer enn 50 frammøtte medlemmer. Ny leder i fagforeninga er **TRINE HAUGAN**.

Nye **FAGFORBUNDET STORFJORD** i Møre og Romsdal, er et resultat av at Fagforbundet Stordal, Fagforbundet Skodje og Fagforbundet Ørskog har slått seg sammen. **LENE BIRGITTE SYRSTAD** er vald til leiar av den nye fagforeninga. Styremedlemene er **PALMA FLAAEN ØVREBUST**, **IN-GRID LØSET**, **NINA HAUGLID**,

ANNA STEMLAND og **LIV FLØTRE**, alle frå Stordal.

Fagforbundet Rogaland fylkeskommune har nytt styre: Leder **INE MARIT TORSVIK BERTELSEN**, nestleder **SIGNE SIREVAAG THORSEN**, sekretær/nettansvarlig **TORHILD ØSTHUS**, kasserer **TORILL WISTRØM STEFFENS**, Fane 2 **KLARA KLAGESTAD**, opplæringsansvarlig **TONE MERETHE AUNE**, ungdomstillitsvalgt **IN-GRID NORÅS**, styremedlemmer **SOLVEIG MÆLAND**, **JØRN TORE BERGET** og **ØYSTEIN NYBØ**.

Fagforbundet helse Vest-Finnmark valgte **TOR EGIL SUNDELIUS** fra Hammerfest sykehus til ny leder. Tor Egil jobber til daglig på kjøkkenet ved Sykehuset Hammerfest. Ny leder for shs er hjelpepleier **VIVIAN OLSEN**.

DANIELA DOMINGUEZ er ny ungdomstillitsvalgt i Fagforbundet Sørlandet Sykehus. Daniela er sykepleier.

KATRINE R. VESTERVIK er ny ungdomstillitsvalgt i Fagforbundet Åmli. Katrine er helsefagarbeider.

WENIE R. IGLAND er valgt til ny ungdomstillitsvalgt i Fagforbundet Grimstad.

MAREN N. A. LOCKERTSEN er valgt inn i sentralstyret til Fagforbundet TeLOgene.

Støtt koreanske offentlig ansatte

Leder og nestleder av Korean Government Employees' Union (KGEU) har sultestreiket siden 15. januar. Forbundet protesterer mot at 137 ansatte ble sagt opp for å drive med fagforeningsarbeid. Blant de oppsagte er både forbundsledelse og medlemmer. KGEU ble dannet i 2002 for offentlig reform og mot korrupsjon. Forbundet har 140 000 medlemmer over hele Sør-Korea. De krever bedre arbeidsforhold, organisasjonsfrihet og fagforeningsrettigheter for statlig ansatte. Både Fagforbundet og KGEU er tilknyttet internasjonalen PSI, som har protestert skarpt. Du og foreninga kan enkelt sende protestbrev og støtte gjennom LabourStart-kampanjen (www.labourstartcampaigns.net).

Historisk rett til vann

1 million har skrevet under for at vann og sanitærforhold er en menneskerettighet, og ikke må ut av offentlig styring. Det aller første «innbyggerinitiativet», en underskriftskampanje for å kreve en sak satt på dagsorden i EU, har nå fått 1 million underskrifter. EPSU forteller at kampanjen Vann er en menneskerett har lyktes, og skapt debatt i EU. Kampanjene vil bli en viktig del av feiringen av verdens vanndag den 22. mars.

Verdens sosiale forum 2013 holdes på El Manar-universitetet i Tunisia mellom 26. og 30. mars. Blant temaene er solidaritet med Palestina, og rettigheter for papirløse og arbeidstakere som krysser grenser.

EU vil ha ungdomsgaranti

I november 2012 var det 22.7 prosent arbeidsløse mellom 15 og 24 år i EU. 40 prosent av de mellom 15 og 24 som har en jobb, er i en midlertidig stilling. EU-kommisjonen anbefaler nå medlemslandene å innføre ungdomsgaranti. Den skal sikre de under 25 år tilbud om arbeid, utdanning, opplæring, lærlingplass eller internship innen fire måneder etter at de har blitt arbeidsledige eller ferdig med utdanning. Flere av landene har allerede en ordning, skriver LO i Eurologgen.

MARIA WATTNE

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no

Send oss en e-post og si din mening og kom med tips!